

**Azərbaycan Respublikasında radiotezlik spektrindən istifadəyə görə birdəfəlik və
müddətli (aylıq və ya illik) ödənişlərin hesablanması**

M E T O D İ K A S I

1. Ümumi müddəalar

1.1. Azərbaycan Respublikasında radiotezlik spektrindən istifadəyə görə birdəfəlik və müddətli (aylıq və illik – bundan sonra müddətli) ödənişlərin hesablanması metodikası (bundan sonra - Metodika) “Telekommunikasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının 14 iyun 2005-ci il tarixli, 927-IIQ nömrəli Qanununun 10.1-ci və 13.6-cı maddələrinə, “Telekommunikasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 9 avqust 2005-ci il tarixli, 277 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 avqust 2022-ci il tarixli, 1834 nömrəli Fərmanına və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 01 fevral 2007-ci il tarixli, 22 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istifadəsi və ödənişlərin təyin olunması Qaydaları”nın 3.1-ci və 3.2-ci bəndlərinə əsasən hazırlanmışdır.

1.2. Bu Metodikaya əsasən, radiotezlik spektrindən istifadəyə görə ödənişlər müvafiq qaydada icazə verilmiş (təyin edilmiş) hər bir radiotezlik zolağı və ya radiotezlik kanalı üçün ayrı-ayrılıqda müəyyən olunur.

1.3. Ödənişlər üçün əsas Azərbaycan Respublikasının Radiotezliklər üzrə Dövlət Komissiyasının (bundan sonra - RTDK) və Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının yerüstü teleradioyayımı üzrə radiotezlik zolağının (kanalının) ayrılması barədə qərarı (icazəsi), habelə Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin strukturuna daxil olmayan tabeli qurumu olan Dövlət Radiotezliklər İdarəsi (bundan sonra – DRİ) ilə radiotezlik spektrindən istifadəyə dair bağlanmış ikitərəfli müqavilədir.

1.4. Bu Metodika icazə verilmiş (təyin edilmiş) radiotezliklərə köklənmiş radioelektron vasitələrin (bundan sonra - REV) istifadə olunduğu texnologiyarı, radiotezlik zolağının əhəmiyyətlik dərəcəsini, radiotezliklərin sayını, radiotezlik zolağının genişliyini (enini), ayrılmış radiotezliyin istifadə olunduğu coğrafi ərazini, REV-in şüalandırdığı ərazini (xidmət sahəsini) və digər kəmiyyət və əmsalları, o cümlədən sabit dəyər kəmiyyətini nəzərə alan birdəfəlik və müddətli ödənişlərin hesablanması prinsip və şərtlərini müəyyən edir.

1.5. Bu Metodika Azərbaycan Respublikası ərazisində mülki məqsədlər üçün radiotezliklərdən istifadə edən bütün dövlət orqanlarına (qurumlarına), hüquqi və fiziki şəxslərə (o cümlədən xarici), Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinə, xarici dövlətlərin səfirlikləri, diplomatik konsulluqları və nümayəndəliklərinə şamil olunur.

1.6. Bu Metodikanın şamil edildiyi istifadəçilər əhali və büdcədən maliyyələşən təşkilatlar, eləcə də digər təşkilatlar olmaqla iki qrupda təsnifləşdirilib.

1.7. Bu Metodika REV-lərin elektromaqnit uzlaşmasının ekspertizası üzrə xidmətlərə görə ödənişlərin hesablanmasına şamil olunmur. REV-lərin elektromaqnit uzlaşmasının ekspertizası üzrə xidmətlərə görə ödənişlər müqavilə əsasında müəyyən edilir.

1.8. Birdəfəlik ödənişlər radiotezliklərin təyinatı üzrə aparılan ölçmə, radiomonitorinq, tezlik zolaqlarının tənzimlənməsi, həmin radiotezliklərə köklənən REV-lərin şüalanma parametrlərinin radiotexnologiyalar üçün müvafiq texniki normativlərə uyğunluğunun hesabatı, ayrılmış radiotezliklərin beynəlxalq koordinasiyası və müdafiəsinin təşkili, eləcə də radiotezlik və REV-lərin qeydiyyatı, uçotu və sənədləşdirilməsi ilə bağlı xərcləri özündə ehtiva edir. Radiotezlik zolaqları hərraclar vasitəsilə ayrıldığı təqdirdə, həmin tezliklərə görə birdəfəlik ödənişlər bu Metodika əsasında hesablanmır.

1.9. Bu Metodika üzrə hesablanmış bütün ödənişlərə ƏDV daxildir.

1.10. Bu Metodikaya əlavə və dəyişikliklər edilməsi Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla aparılır.

2. Birdəfəlik ödənişin hesablanması

2.1. Birdəfəlik ödəniş icazə verilmiş (təyin edilmiş) hər bir radiotezlik kanalı üzrə ayrı-ayrılıqda aşağıdakı formula əsasında hesablanır:

$$B = B1 \times B2 \times B3 \times B4 \times B5$$

Burada:

B - birdəfəlik ödənişin məbləği (manatla).

B1 – birdəfəlik ödəniş üzrə sabit dəyər kəmiyyəti (manatla). Bu kəmiyyət radioxidmətlərin sosialyönümlü olması, ümumistifadəli və ya daxili tələbat üçün istifadə edilməsi, eləcə də radorabitə xidmətlərinin əlçatan olması nəzərə alınaraq müəyyən edilib. Metodika uzunmüddətli dövr üçün təsdiq olunduğuna görə il ərzində baş verə biləcək iqtisadi dəyişikliklərin və volatil amillərin nəzərə alınması üçün B1 sabit dəyər kəmiyyəti qəbul olunur və ilkin olaraq bu Metodikanın 1 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir. Zəruri olduğu təqdirdə B1 sabit dəyər kəmiyyətinə yenidən baxılır.

B2 – radiotezliklərin sayı (ədədlə). Birdəfəlik ödənişin məbləği icazə verilmiş (təyin edilmiş) hər bir radiotezlik kanalı üçün ayrıca hesablanır. Bütün hallarda B2 əmsalı simpleks rabitəsi üçün 1-ə, duplex rabitəsi üçün isə 2-yə bərabər götürülür.

İcazə radiotezlik zolaqlarına verildiyi halda, radiotezliklərin (kanal) sayı Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının (bundan sonra – BTİ) normativləri ilə bu radioxidmət texnologiyası üçün tövsiyə edilən zolaq genişliyinə (eninə) bölünərək müəyyən edilir.

B3 – ayrılmış radiotezliyin (kanalın) zolaq genişliyini (enini) nəzərə alan əmsal. BTİ normativləri ilə radioxidmət texnologiyaları üçün tövsiyə edilən radiotezlik zolaq genişliyinə (eninə) mütənəsib olaraq əmsallar müəyyən olunub. Birdəfəlik ödənişin hesablanması

zamanı, ayrılmış (təyin edilmiş) hər bir radiotezlik üçün texnologiyalara və tələbatı uyğun tezlik zolağı genişliyi əmsalı bu Metodikanın 2 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir.

İcazə radiotezlik zolağına verildiyi halda, zolağın genişliyi (eni) əmsalı tezlik zolağının yuxarı qiyməti ilə aşağı qiymətinin riyazi fərqi kimi müəyyən edilir.

B4 - icazə verilmiş (təyin edilmiş) radiotezliyin istifadə olunduğu coğrafi ərazini nəzərə alan əmsal. Coğrafi ərazi əmsalı müəyyən edilərkən radiotezliyin istifadə olunduğu regionun və ərazinin əhali sayı, iqtisadi inkişaf göstəriciləri, alıcılıq qabiliyyəti, eləcə də digər iqtisadi və sosial parametrlər nəzərə alınır. B4 əmsalı üzrə 5 coğrafi ərazi müəyyən edilib və bu Metodikanın 3 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir.

İcazə verilmiş eyni radiotezlikdən istifadə edilməklə yuxarıda göstərilən 2 coğrafi ərazidə eyni vaxtda xidmət göstərildikdə, onlardan ən yüksək olanı seçilir. İcazə verilmiş radiotezlikdən 3 coğrafi ərazidə eyni vaxtda istifadə olunarsa, habelə verilmiş icazədə xidmət göstərilən ərazi 2-ci və 3-cü, eyni zamanda 4-cü (və ya 5-ci) coğrafi əraziyə aid olan 3-dən artıq şəhər və rayonu əhatə edərsə, bu halda 1-ci coğrafi əraziyə uyğun əmsal tətbiq olunur.

B5 – radiotezlik zolağının əhəmiyyətlik əmsalı. Əmsal müəyyən edilərkən, həmin tezlik zolağına olan tələbat, ondan istifadə səviyyəsi və yuxarı tezlik zolaqlarından istifadənin stimullaşdırılması amili nəzərə alınır. Əmsal bu Metodikanın 4 nömrəli Əlavəsinə uyğun olaraq tətbiq olunur.

2.2. DRİ tərəfindən birdəfəlik ödənişin hesablanması RTDK-nın və yerüstü teleradioyayımı üzrə Azərbaycan Respublikası Auidiovizual Şurasının radiotezlik zolağının (kanalının) ayrılmasına dair icazəsindən, həmin icazə üzrə DRİ tərəfindən radiotezliyin təyin olunmasından və rəsmiləşdirilməsindən sonra aparılır və ödəniş üçün hesab-faktura istifadəçiyə təqdim edilir.

2.3. Eyni istifadəçi tərəfindən birdəfəlik ödəniş edilmiş radiotezlik (kanal) coğrafi ərazidən asılı olmayaraq, icazə əsasında təkrar istifadə olunduqda, bu radiotezliyə (kanala) görə birdəfəlik ödəniş hesablanmır.

2.4. İcazə verilmiş (təyin edilmiş) radiotezliklər üzrə birdəfəlik ödənişin məbləği bu Metodikanın 2.1-ci bəndinə müvafiq olaraq, ayrı-ayrı radiotezliklər üzrə hesablanmış birdəfəlik ödənişlərin toplanması yolu ilə müəyyən edilir.

3. Müddətli ödənişin hesablanması

3.1. Müddətli ödəniş icazə verilmiş (təyin edilmiş) radiotezliklərdən (radiotezlik kanallarından) istifadəyə görə aşağıdakı formula əsasında hesablanır:

$$M = M1 \times M2 \times M3 \times M4 \times M5 \times M6 \times M7 \times M8$$

Burada:

M - müddətli ödənişin məbləği (manatla).

M1 – müddətli ödəniş üzrə sabit dəyər kəmiyyəti (manatla). Bu kəmiyyət radioxidmətlərin sosialyönümlü olması, ümumistifadəli və ya daxili tələbat üçün istifadə edilməsi, eləcə də radorabitə xidmətlərinin əlçatan olması nəzərə alınaraq müəyyən edilib. Metodika uzunmüddətli dövr üçün təsdiq olunduğuna görə il ərzində baş verə biləcək iqtisadi dəyişikliklərin və volatil amillərin nəzərə alınması üçün M1 sabit dəyər kəmiyyəti qəbul olunur

və bu Metodikanın 5 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir. Zəruri olduğu təqdirdə M1 sabit dəyər kəmiyyətinə yenidən baxılır.

M2 – radiotezliklərin və eyni şəbəkədə işləyən REV-lərin sayını nəzərə alan əmsal. Bütün hallarda M2 əmsalı simpleks rabitəsi üçün 1, dupleks rabitəsi üçün isə 2-yə bərabər götürülür. Səyyar radiorabitə şəbəkəsində və trunk radiorabitə sistemində istisna olaraq, icazə verilən (təyin edilən) ümumi tezlik sayı ilə yanaşı, istismar edilən ümumi REV-lərin sayı da nəzərə alınır. M2 əmsalı bu Metodikanın 6 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir..

M3 – istifadə edilən radiotezlik zolağının genişliyini nəzərə alan əmsal. Müddətli ödənişin hesablanması zamanı təyin olunmuş hər bir tezlik üçün, BTİ-nin müxtəlif texnologiyalar və xidmətlər üzrə standartları və tezlik zolağına olan tələbat nəzərə alınmaqla radiotezlik zolağının genişliyi (eni) əmsalı müəyyən olunur və bu Metodikanın 7 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir. Radiorele xətləri (RRX) və Yerüstü Peyk Stansiyaları (YPS) avadanlıqları üçün istifadə olunan radiotezliklərin (icazədə göstərilən) tezlik zolaq genişliyi (eni), beynəlxalq standartlarla bu texnologiyalar üzrə seçilmiş intervallar üzrə müəyyən edilmiş əmsallar əsasında təyin edilir.

M4 - radiotezliyin istifadə olunduğu coğrafi ərazini nəzərə alan əmsal. Coğrafi ərazi əmsalı müəyyən edilərkən, radiotezliyin istifadə olunduğu regionun və ərazinin əhali sayı, iqtisadi inkişaf göstəriciləri, alıcılıq qabiliyyəti, eləcə də digər iqtisadi və sosial parametrlər nəzərə alınır. M4 əmsalı üzrə 5 coğrafi ərazi müəyyən edilib və bu Metodikanın 3 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir.

Eyni radiotezlikdən istifadə edilməklə yuxarıda göstərilən 2 coğrafi ərazidə eyni vaxtda xidmət göstərildikdə onlardan əmsalı ən yüksək olanı seçilir. Eyni radiotezlikdən 3 coğrafi ərazidə eyni vaxtda istifadə olunarsa, habelə verilmiş icazədə xidmət göstərilən ərazi 2-ci və 3-cü, eyni zamanda 4-cü (və ya 5-ci) coğrafi əraziyə aid olan 3-dən artıq şəhər və rayonu əhatə edərsə, bu halda 1-ci coğrafi əraziyə uyğun əmsal tətbiq olunur.

M5 – REV-in şüalandırdığı ərazinin sahəsini (xidmət sahəsini) nəzərə alan əmsal. Bu əmsal xidmət ərazisinin sahəsinə əsasən müəyyən edilir və bu Metodikanın 11 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq edilir.

Radio yayımı (FM və T-DAB) və televiziya yayımı (DVB-T) üzrə istismar olunan ötürücülərin quraşdırılma yeri, gücü, anten güclənməsi və anten hündürlüyü parametrləri əsasında effektiv şüalanma gücü ($P_{ef(dBVt)}$) və effektiv anten hündürlüyü ($H_{eff}(m)$) hesablanır. $P_{ef(dBVt)}$ və $H_{eff}(m)$ əsasında xidmət sahəsi hesablanır. $P_{ef(dBVt)}$ və $H_{eff}(m)$ üzrə hesablanmış dəyərlər, Metodikanın müvafiq 8, 9 və 10 nömrəli Əlavələrindəki dəyərlərlə müqayisə edilir və uyğun olaraq, ən aşağı həddə olan dəyərlər götürülməklə xidmət sahəsinin radiusu müəyyən edilir. Metodikanın 8, 9 və 10 nömrəli Əlavələri ilə müəyyən edilən xidmət sahəsinin radiusunun hesablanması cədvəlləri BTİ-nin ITU-R P.370 və ITU-R P.1546 nömrəli tövsiyələri əsasında tərtib olunmuşdur. Xidmət sahəsi müvafiq proqram təminatları vasitəsilə avtomatik olaraq da hesablanı bilər.

Xidmət sahəsi əmsalı QD və OD radioyayımı və radionaviqasiya sistemi üzrə REV-in gücü nəzərə alınmaqla, səyyar radiorabitə şəbəkəsində isə radiostansiyaların (UQD, QD və OD) və repitorların bir coğrafi zona daxilində toplam gücü üzrə müəyyən edilmiş 3 interval əsasında hesablanır.

M6 – radiotezlik zolağının əhəmiyyətlik əmsalı. Əmsal müəyyən edilərkən həmin tezlik zolağına tələbat, ondan istifadə səviyyəsi və yuxarı tezlik zolaqlarından istifadənin

stimullaşdırılması amili nəzərə alınıb. Əmsal bu Metodikanın 4 nömrəli Əlavəsinə uyğun tətbiq olunur.

Müddətli ödəniş hesablanan zaman, radiohəvəskarlar müxtəlif radiotezlik zolaqlarından istifadəyə icazə verilsə də bütün zolaqlar üçün M6 əmsalı 0,1-ə bərabər götürülür.

M7 – istifadə olunan radiotezliklərə köklənmiş REV-lərin texnologiya növlərini nəzərə alan əmsal. Əmsal müəyyən edilərkən, icazə verilmiş (təyin edilmiş) radiotezliklərdə işləyən REV-lərə texniki nəzarət, radiomonitorinq işlərinin mürəkkəblik dərəcəsi, həmin REV-lərin tezlik zolağını məşğul etmə səviyyəsi və yeni texnologiyalardan istifadənin təşviqi nəzərə alınır. Əmsal bu Metodikanın 12 nömrəli Əlavəsinə uyğun olaraq tətbiq olunur.

M8 - İstifadə olunan radiotezliklərdən və həmin radiotezliklərə köklənmiş REV-lərdən istifadə müddətini nəzərə alan əmsal. Bu əmsal radiotezlik və REV-lərdən il ərzində faktiki istifadə edilən günlərin sayı əsasında müəyyən edilir ($0 \div 1$ arası dəyişir, $M8 = X_{\text{gün}} / 365 \text{ gün}$). Tam 1 illik xidmət dövrü üçün M8 əmsalı 1-ə bərabər götürülür.

3.2. Səyyar radiorabitə şəbəkəsi (UQD, QD və OD) və trunk radiorabitə sistemi üzrə bu Metodikanın 3.1-ci bəndi ilə hesablanmış müddətli ödənişin məbləğinin üzərinə istifadə olunan hər bir REV-ə görə aşağıdakı məbləğlərə uyğun (REV-in sayı göstərilən müvafiq məbləğlərə vurulmaqla) haqq əlavə olunur:

- PMR446 səyyar radiorabitə şəbəkəsində hər bir əldədaşınan radiostansiya üzrə - 8 manat;
- səyyar radiorabitə şəbəkəsi (PMR 446 səyyar radiorabitə şəbəkəsi istisna olmaqla) və trunk radiorabitə sistemində gücü 5 Vt və aşağı olan hər bir əldədaşınan radiostansiya üzrə - 12 manat;
- səyyar radiorabitə şəbəkəsi və trunk radiorabitə sistemində gücü 5 Vt-dan yuxarı olan hər bir stasionar radiostansiya və repiter (təkrarlayıcı) üzrə - 24 manat.

4. Sellülar (mobil) rabitə şəbəkəsində müddətli ödənişin hesablanması

Sellülar (mobil) rabitə şəbəkəsində müddətli ödənişin hesablanması zamanı istifadə olunan radiotezliklər 2 qrupa bölünür:

- BTİ-nin radiorabitə xidmətləri üzrə təsdiq edilmiş standartlarına əsasən, sellülar (mobil) radiorabitə şəbəkəsi üçün nəzərdə tutulan radiotezlik zolaqlarından eksklüziv (müstəsna) hüquqla istifadə olunan sellülar radiotezlik zolaqları;
- Sellülar (mobil) rabitənin təşkilində transmissiya radiorabitə avadanlığı (RRX və sair) üçün ümumi əsaslarla istifadə olunan digər radiotezlik zolaqları.

Radiotezliklərin eksklüziv (müstəsna hal kimi) bütün ölkə ərazisində istifadə hüququna və ümumi əsasla ayrılmasına görə hər bir qrup üçün fərqli əmsallar tətbiq edilir və buna müvafiq olaraq, müddətli ödənişin məbləği aşağıdakı formula əsasında ayrı-ayrılıqda hesablanır və cəmlənir.

$$G_{\text{illik}} = (G_{\text{illik(sel)}} + G_{\text{illik(dig)}})$$

Burada:

Gillik – müddətli ödənişin cəmi məbləği (manatla)

Gillik(sel) – ayrılmış sellülar radiotezlik zolağı üçün müddətli ödənişin məbləği (manatla)

Gillik(dig) – transmissiya üzrə ayrılmış digər radiotezlik zolağı üçün müddətli ödənişin məbləği (manatla)

SD – sabit dəyər kəmiyyəti. Metodika uzunmüddətli dövr üçün təsdiq olunduğuna görə il ərzində baş verə biləcək iqtisadi dəyişikliklərin və volatil amillərin nəzərə alınması şərtilə SD kəmiyyəti tətbiq olunur. SD kəmiyyəti 600 manata bərabər götürülür. Zəruri olduğu təqdirdə SD kəmiyyətinə baxılır.

ZƏ – radiotezlik zolağının əhəmiyyətlik əmsalı. Bu Metodikanın 4 nömrəli Əlavəsi ilə müəyyən edilir.

T – radiotezlik zolağından il ərzində istifadə müddətini nəzərə alan əmsal. Bu əmsal radiotezliklərdən il ərzində faktiki istifadə edilən günlərin sayı əsasında müəyyən edilir ($0 \div 1$ arası dəyişir, $T = X_{\text{gün}} / 365 \text{ gün}$). Tam 1 (365gün) illik xidmət dövrü üçün T əmsalı 1-ə bərabər götürülür. Ödənişin məbləği aşağıdakı formula əsasında ayrı-ayrılıqda hesablanır.

$$\text{Gillik}(\text{sel}) = \text{SD} \times \text{T}_{\text{sel}} \times \text{T} \times \sum_{i=1}^7 \text{ZƏ}(i) \times \text{ZGsel}(i)$$

Burada:

T_{sel} – sellülar (mobil) radiotezlik zolaqları üçün eksklüzivlik (müstəsna olaraq bütün ölkə ərazisində istifadə hüququ üzrə) əmsalı. $\text{T}_{\text{sel}} = 100$ götürülür,

ZG_{sel} – ayrılmış sellülar (mobil) radiotezlik zolağı (MHs),

i – ayrılmış sellülar (mobil) radiotezlik zolaqlarının sayı ($1 \div 7$).

$$\text{Gillik}(\text{dig}) = \text{SD} \times \text{T}_{\text{dig}} \times \text{T} \times \sum_{i=1}^7 \text{ZƏ}(i) \times \text{ZGdig}(i)$$

Burada:

T_{dig} – transmissiya üzrə ayrılmış digər radiotezlik zolağı üçün ümumi əsaslarla istifadə hüququ əmsalı. $\text{T}_{\text{dig}} = 1$ götürülür,

ZG_{dig} – transmissiya üzrə ayrılmış digər radiotezlik zolağı (MHs),

i – transmissiya üzrə ayrılmış digər radiotezlik zolaqlarının sayı ($1 \div 7$).

5. Birdəfəlik və müddətli ödənişlərin hesablanmasında xüsusi şərtlər

5.1. Bu Metodikanın tətbiqi zamanı əvvəlki tariflərlə müqayisədə yaranan fərqlərin tədricən və mərhələli şəkildə aradan qaldırılması məqsədilə BTİ-nin yeni tarif hesablanması ilə bağlı tövsiyələri nəzərə alınaraq, aşağıdakı xüsusi şərtlər tətbiq olunur.

5.1.1 Respublika ərazisində fəaliyyət göstərən xarici hüquqi və fiziki şəxslər, xarici hüquqi şəxslərin filial və nümayəndəlikləri (Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən beynəlxalq təşkilatlar, diplomatik nümayəndəlik və konsulluqlar istisna olmaqla) tərəfindən istifadə olunan radiotezlik və rədiarabitə vasitələrinə görə bu Metodikanın 3.1

və 3.2-ci bəndlərinə uyğun olaraq, hesablanmış müddətli ödənişin məbləğinə aşağıdakı əmsallar tətbiq edilir:

- səyyar peyk rabitəsi terminalları üzrə - 2,0
- radiorele xətləri (RRX) və mobil peyk telefonları üzrə - 10,0
- səyyar radorabitə şəbəkəsi (yalnız UQD radiostansiyalar) üzrə - 36,0
- radionaviqasiya sistemləri üzrə - 30,0
- yerüstü peyk stansiyaları (SCPC tipli YPS, VSAT-HUB və VSAT abunəçi terminalları) - 12,0

5.1.2. Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən beynəlxalq təşkilatlar, diplomatik nümayəndəlik və konsulluqlar tərəfindən istifadə edilən radiotezlik və REV-lərə (səyyar radorabitə şəbəkəsi (yalnız UQD radiostansiyalar) istisna olmaqla) görə müddətli ödənişin məbləği bu Metodikanın 3.1 və 3.2-ci bəndlərinə əsasən hesablanır, səyyar radorabitə şəbəkəsi (yalnız UQD radiostansiyalar) üzrə hesablanmış müddətli ödənişin məbləğinə isə 3 əmsalı tətbiq edilir.

5.1.3. Aşağıdakı YPS-lər üzrə bu Metodikanın 3.1-ci bəndinə uyğun olaraq, hesablanmış müddətli ödənişin məbləğinə göstərilən əmsallar tətbiq edilir:

- respublikadaxili yerüstü peyk şəbəkəsinin (VSAT) abunəçi terminalları üzrə (VSAT-HUB stansiyası Azərbaycan ərazisində yerləşdiyi halda) – 0,2
- yerüstü peyk TV ötürücü stansiyası (TV-Uplink) üzrə - 4,0

5.1.4. Hasilatın pay bölgüsü haqqında, əsas boru kəməri haqqında və digər bu qəbildən olan sazişlər üzrə podratçılar (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti və onun strukturuna daxil olan müəssisələr, eləcə də “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC və tabeli müəssisələri istisna olmaqla), əməliyyat şirkətləri, habelə bu hüquqi şəxslərə xidmət göstərən xarici subpodratçılar tərəfindən istifadə olunan yerüstü peyk stansiyalarına (SCPC tipli YPS, VSAT-HUB və VSAT abunəçi terminalları) görə bu Metodikanın 3.1-ci bəndinə uyğun olaraq, hesablanmış müddətli ödənişin məbləğinə 12,0 əmsalı tətbiq edilir.

5.2. SFN (tək tezlikli sinxron şəbəkə) rejimində fəaliyyət göstərən DVB-T və T-DAB rəqəmsal teleradio yayımı şəbəkələrində bir şəbəkə üzrə (əsas ötürücü istisna olmaqla) təkrar istifadə olunan radiotezliklərə (kanallara) görə hesablanan müddətli ödənişlərə 0,2 əmsalı tətbiq edilir.

5.3. Sellülar (mobil) rabitə şəbəkəsi üçün birdəfəlik ödənişlər bu Metodikanın 2-ci bölməsinə, müddətli ödənişlər isə bu Metodikanın 4-cü bölməsinə uyğun hesablanır.

5.4. Əhali (sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər istisna olmaqla) və büdcədən maliyyələşən təşkilatlara bu Metodika üzrə hesablanmış birdəfəlik və müddətli ödənişlərə 0,5 əmsalı tətbiq olunur.

5.5. Radiohəvəskarlar və PMR446 (446,000-446,200 MHz tezlik zolağı) əldə daşıyan radiostansiya istifadəçiləri üçün təyin edilmiş radiotezliklərə görə birdəfəlik ödənişlər hesablanır.

5.6. Yerüstü peyk stansiyalarının bütün növlərinə və peyk telefonlarına görə birdəfəlik ödənişlər nəzərdə tutulmur, müddətli ödənişlər isə bu Metodikaya uyğun hesablanır.

5.7. Beynəlxalq, dövlət əhəmiyyətli tədbirlər və idman yarışları zamanı xarici hüquqi və fiziki şəxslərə, xarici hüquqi şəxslərin filial və nümayəndəliklərinə müvəqqəti ayrılmış radiotezliklərə görə birdəfəlik ödəniş hesablanmır, müddətli ödənişlər isə bu Metodikanın 3-cü bölməsinə uyğun olaraq və 5.1-ci bəndi nəzərə alınmaqla hesablanır.

Qısaltmalar və akronimlər.

- BTİ** - Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı
- REV**- Radioelektron vasitə
- DVB-T** - (Digital Video Broadcasting–Terrestrial) - Yerüstü rəqəmli TV yayımı
- T-DAB** - (Terrestrial-Digital Audio Broadcasting) - Yerüstü rəqəmli radioyayımı
- FM** - (Frequency modulation) – Tezlik Modulyasiyası
- SFN** - (Single-frequency network) – Tək tezlikli sinxron şəbəkə
- TV Uplink** – Yerüstü peyk TV ötürücü stansiya
- QD** - Qısa dalğa
- OD** - Orta dalğa
- UQD** – Ultra qısa dalğa
- RRX** - Radiorele xətti
- CDMA** - (Code Division Multiple Access) – Kod bölünməli çoxlu Qoşulma
- DECT** - (Digital Enhanced Cordless Telecommunication) – İnkişaf Etmiş Rəqəmli Simsiz Rabitə
- WiMAX** - (Worldwide Interoperability for Microwave Access) – Mikrodalğalı Qoşulma üçün Ümumdünya Uyğunluğu
- WiFi** – (Wireless Fidelity) — “Simsiz dəqiqlik”
- WLL** - (Wireless local loop) - Simsiz Lokal Qoşulma
- LTE** - (Long-Term Evolution) — Uzunmüddətli İnkişaf
- SCPC** - (Single Channel per Carrier) - Hər Daşıyıcı üçün bir Kanal
- VSAT-HUB** - (Very Small Aperture Terminal HUB) — Kiçik ölçülü Yerüstü Peyk Terminalı – Şəbəkənin Mərkəzi İdarəetmə Stansiyası
- YPS** – Yerüstü Peyk Stansiyası

Azərbaycan Respublikasında radiotezlik spektrindən istifadəyə görə birdəfəlik və müddətli (aylıq və ya illik) ödənişlərin hesablanması Metodikasına

Ə L A V Ə L Ə R

Əlavə 1

Birdəfəlik ödənişin sabit dəyər kəmiyyəti (B1)

Texnologiya və rədiarabitə xidməti	Sabit dəyər kəmiyyəti
Radio yayımı (OD, QD, FM və T-DAB)	50
Televiziya yayımı (DVB-T və Efir kabel TV)	50
Trank rədiarabitə sistemi	50
Səyyar rədiarabitə şəbəkəsi-radiostansiya (UQD, QD və OD)	30
Ümumistifadəli simsiz telefon rabitə sistemi (CDMA)	30
Simsiz telefon sistemi (WLL və DECT)	30
Radionaviqasiya sistemi	30
Radiorele xətti (RRX)	45
Simsiz rədiarabitə sistemi (Wi-Fi)	45
Genişzolaqlı rədiarabitə sistemi (LTE (sabit), Wi-MAX)	100
Sellülar (mobil) rədiarabitə şəbəkəsi	250

Əlavə 2

Ayrılmış radiotezliyin (kanalın) zolaq genişliyi əmsalı (B3)

Radiotezlik zolağının genişliyi	Əmsalın dəyəri
Səyyar rədiarabitə şəbəkəsi-radiostansiya (UQD, QD və OD) - (6,25-25,0 kHs); trank rədiarabitəsi, radionaviqasiya -(25,0 kHs); radio yayımı (OD, QD) – (9,0 kHs); radio yayımı (FM) - (300,0 kHs)	8
CDMA - (1,25 MHs)	10
Radio yayımı (T-DAB) - (1,536 MHs)	10
Simsiz telefon sistemi (DECT) - (1,728 MHs)	10
Sellülar (mobil) rədiarabitə şəbəkəsi - (5,0 MHs)	18
Genişzolaqlı rədiarabitə sistemi (LTE (sabit), Wi-MAX, WLL) (5,0 MHs)	18
Simsiz rədiarabitə sistemi (Wi-Fi) (baza stansiya və RRX) – (20/40/80 MHs)	25/40/55
Televiziya yayımı (DVB-T və Efir kabel TV) (8,0 MHs)	25
Radiorele xətti (RRX nöqtə-nöqtə) üzrə:	
• 2-7 MHs (7 MHs daxil)	18
• 7-28 MHs (28 MHs daxil)	25
• 28-56 MHs (56 MHs daxil)	40
• 56-140 MHs (140 MHs daxil)	55
• 140-500 MHs (500 MHs daxil)	70

• 500-1000 MHz (1000 MHz daxil)	120
• 1000-2000 MHz (2000 MHz daxil)	200
• 2000 MHz-dən yuxarı	250

Əlavə 3

Coğrafi ərazi əmsalı (B4; M4)

№	Coğrafi ərazi	Əmsalın dəyəri
1	Respublika ərazisi	7
2	Bakı və Sumqayıt şəhəri, Abşeron rayonu və Xəzər akvatoriyası	4
3	Gəncə şəhəri	3,5
4	Digər şəhər və rayonların ərazisi	3
5	Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının ərazisi	1,5

Əlavə 4

Radiotezlik zolağının əhəmiyyətli əmsalı (B5; M6; ZƏ)

Radiotezlik zolağı	Əmsalın dəyəri
10 kHs – 28 MHz (28 MHz daxil olmaqla)	0,1
28 MHz – 87,5 MHz (87,5 MHz daxil olmaqla)	0,15
87,5 MHz - 470 MHz (470 MHz daxil olmaqla)	0,8
470 MHz – 694 MHz (694 MHz daxil olmaqla)	0,7
694 MHz – 2,7 QHs (2,7 QHs daxil olmaqla)	1,0
2,7 QHs –10 QHs (10 QHs daxil olmaqla)	0,9
10 QHs – 20 QHs (20 QHs daxil olmaqla)	0,7
20 QHs –26,5 QHs (26,5 QHs daxil olmaqla)	0,6
26,5 QHs – 40 QHs (40 QHs daxil olmaqla)	0,3
40 QHs – 50 QHs (50 QHs daxil olmaqla)	0,2
50 QHs – 300 QHs (300 QHs daxil olmaqla)	0,08

Əlavə 5

Müddətli ödənişin sabit dəyər kəmiyyəti (M1)

Texnologiya və radiorabitə xidməti	Sabit dəyər kəmiyyəti
Radio yayımı (OD, QD, FM və T-DAB)	2
Televiziya yayımı (DVB-T və Efir kabel TV)	2
Radiorele xətti (RRX)	3
Səyyar radiorabitə şəbəkəsi-radiostansiya (UQD, QD və OD)	5
Trank radiorabitə sistemi	2
Ümumistifadəli simsiz telefon rabitə sistemi (CDMA)	5

Simsiz radorabitə sistemi (Wi-Fi)	2
Genişzolaqlı radorabitə sistemi (sabit LTE, Wi-MAX)	2
Simsiz telefon sistemi (WLL və DECT)	2
Yerüstü peyk stansiyaları (TV-Uplink, SCPC, VSAT-HUB, VSAT-abunəçi terminalları, səyyar peyk rabitəsi terminalları və respublikadaxili yerüstü peyk şəbəkəsinin abonəçi terminalları və mobil peyk telefonları)	5
Radionaviqasiya sistemi	2
Radiohəvəskarlar	1

Əlavə 6

Radiotezliklərin və eyni şəbəkədə işləyən REV-lərin sayını nəzərə alan əmsal (M2)

Tezlik və ya REV sayı	Əmsalın dəyəri
Radio yayımı (OD, QD, FM və T-DAB)	1
Televiziya yayımı (DVB-T və Efir kabel TV)	1
RRX (simpleks)	1
RRX (dupleks)	2
Ümumistifadəli simsiz telefon rabitə sistemi (CDMA)	2
Simsiz radorabitə sistemi (Wi-Fi)	2
Genişzolaqlı radorabitə sistemi (sabit LTE, Wi-MAX)	2
Simsiz telefon sistemi (WLL və DECT)	2
Yerüstü peyk stansiyası (TV-Uplink)	1
Yerüstü peyk stansiyaları (SCPC, VSAT-HUB, VSAT-abunəçi, respublikadaxili yerüstü peyk şəbəkəsinin abonəçi terminalları, səyyar peyk rabitəsi terminalları)	2
Mobil peyk telefonları	2
Radionaviqasiya sistemi	1
Radiohəvəskarlar	1
Səyyar radorabitə şəbəkəsi (UQD, QD və OD) və trunk radorabitə sistemi	5

Əlavə 7

İstifadə edilən radiotezliyin (kanalın) zolaq genişliyi əmsalı (M3)

Texnologiyalar üzrə tezlik zolaq genişliyi	Əmsalın dəyəri
Səyyar radorabitə şəbəkəsi-radiostansiya (6,25 kHs)	0,2
Səyyar radorabitə şəbəkəsi-radiostansiya (12,5 kHs)	0,3
Səyyar radorabitə şəbəkəsi-radiostansiya (25,0 kHs)	0,4
Radio yayımı (QD və OD) – (9 kHs)	0,2
Radio yayımı (FM) - (300 kHs)	4

Radio yayımı (T-DAB) - (1,536 MHz)	10
Televiziya yayımı (DVB-T) - (8 MHz)	18
Efir kabel TV yayımı (8 MHz)	18
Efir kabel TV yayımı (42 MHz)	90
RRX üzrə:	
• 0-2 MHz (2 MHz daxil)	5
• 2-7 MHz (7 MHz daxil)	10
• 7-28 MHz (28 MHz daxil)	15
• 28-56 MHz (56 MHz daxil)	25
• 56-140 MHz (140 MHz daxil)	40
• 140-500 MHz (500 MHz daxil)	70
• 500-1000 MHz (1000 MHz daxil)	120
• 1000-2000 MHz (2000 MHz daxil)	200
• 2000 MHz-dən yuxarı	250
Trank radorabitə sistemi (25,0 kHs)	0,4
Ümumistifadəli simsiz telefon rabitə sistemi (CDMA) –(1,25 MHz)	10
Simsiz radorabitə sistemi (Wi-Fi Baza stansiyası) - (20/40/80 MHz)	30/35/45
Simsiz radorabitə sistemi (Wi-Fi RRX intervalı) - (20/40/80 MHz)	6/8/10
Genişzolaqlı radorabitə sistemi (WLL, sabit LTE, Wi-MAX) - (1÷10 MHz)	15
Simsiz telefon sistemi (DECT) – (1,728 MHz)	13
Yerüstü peyk stansiyası (TV Uplink, SCPC, VSAT-HUB və VSAT abunəçi terminalları (səyyar peyk rabitəsi terminalları və respublikadaxili yerüstü peyk rabitəsi şəbəkəsinin (VSAT-HUB stansiyası Azərbaycanda yerləşdiyi halda) abunəçi terminalları istisna olmaqla) üzrə:	
• 0-2 MHz (2 MHz daxil)	13
• 2-7 MHz (7 MHz daxil)	25
• 7-28 MHz (28 MHz daxil)	35
• 28-56 MHz (56 MHz daxil)	40
• 56-140 MHz (140 MHz daxil)	42
• 140 MHz-dən yuxarı	45
Respublikadaxili yerüstü peyk rabitəsi şəbəkəsinin (VSAT) abunəçi terminalları (VSAT-HUB stansiyası Azərbaycanda yerləşdiyi halda) (7 MHz-dək)	11
Səyyar peyk rabitəsi terminalları (1 MHz-dək)	6
Mobil peyk telefonları (0,5 MHz-dək)	4
Radionaviqasiya sistemi	1
Radiohəvəskarlar	1

Əlavə 8

BTİ-nin tövsiyələrinə əsasən FM tezlik zolağı üçün (87,5–108 MHz) xidmət sahəsinin radiusunun (km) hesablanması, ($E_{mu} = 54 \text{ dB}\mu\text{V/m}$), $f_o = 100 \text{ MHz}$).

$\begin{matrix} \text{Hef m)} \\ \text{Pef (dBVt)} \end{matrix}$	30	50	75	100	150	200	250	300	350	400	500
15,0	6	8	9	11	14	16	18	20	22	24	27
20,0	9	11	13	15	18	21	24	26	29	31	35
25,0	11	14	17	19	24	27	31	34	37	39	44
30,0	15	18	22	25	30	35	39	42	46	49	54
35,0	19	23	28	32	38	43	48	52	56	59	65
40,0	24	30	35	40	47	53	59	63	67	71	77
43,0	28	34	41	46	53	60	65	69	74	78	84
46,0	33	39	46	52	60	67	72	76	81	85	92
50,0	39	47	54	60	69	76	82	87	94	98	106

Əlavə 9

BTİ-nin tövsiyələrinə əsasən T-DAB tezlik zolağı üçün (174–230 MHz) xidmət sahəsinin radiusunun (km) hesablanması, ($E_{mu} = 55 \text{ dB}\mu\text{V/m}$), $f_o = 200 \text{ MHz}$).

$\begin{matrix} \text{Hef m)} \\ \text{Pef (dBVt)} \end{matrix}$	30	50	75	100	150	200	250	300	350	400	500
15,0	6	7	9	10	13	15	17	19	20	22	25
20,0	8	10	12	14	17	20	22	25	27	29	33
25,0	10	13	16	18	22	25	29	31	34	37	41
30,0	13	17	20	23	28	32	36	39	43	45	51
35,0	17	21	26	29	35	40	45	48	52	55	61
40,0	22	27	32	37	44	49	54	58	62	65	72
43,0	25	31	37	42	49	55	60	64	68	72	78
46,0	29	36	42	48	55	62	67	71	75	79	85
50,0	36	43	49	56	64	71	76	80	85	89	95

Əlavə 10

BTİ-nin tövsiyələrinə əsasən DVB-T tezlik zolağı üçün (470–790 MHz) xidmət sahəsinin radiusunun (km) hesablanması, ($E_{mu} = 65 \text{ dB}\mu\text{V/m}$), $f_o = 550 \text{ MHz}$).

$\begin{matrix} \text{Hef m)} \\ \text{Pef (dBVt)} \end{matrix}$	30	50	75	100	150	200	250	300	350	400	500
15,0	2	3	3	3	4	5	5	6	6	7	7
20,0	3	4	4	5	6	7	8	9	9	10	11

25,0	4	5	6	7	8	10	11	12	14	15	17
30,0	5	7	8	9	12	14	15	17	19	21	24
35,0	7	9	11	13	16	18	21	23	25	27	31
40,0	9	12	14	17	20	24	27	30	32	35	39
43,0	11	14	17	19	23	27	31	34	37	39	44
46,0	13	16	19	22	27	31	35	38	41	44	49
50,0	15	19	23	27	32	37	41	44	47	50	55

Əlavə 11

REV-in şüalandırdığı ərazinin sahəsini (xidmət sahəsini) nəzərə alan əmsal (M5)

REV üzrə xidmət ərazisi	Əmsalın dəyəri
Radio yayımı (FM) üzrə:	
• Xidmət sahəsi $\leq 3000 \text{ km}^2$	10
• Xidmət sahəsi $> 3000 \text{ km}^2$, $\leq 9000 \text{ km}^2$	13
• Xidmət sahəsi $> 9000 \text{ km}^2$	16
Radio yayımı (T-DAB) üzrə:	
• Xidmət sahəsi $\leq 3000 \text{ km}^2$	5
• Xidmət sahəsi $> 3000 \text{ km}^2$, $\leq 9000 \text{ km}^2$	7
• Xidmət sahəsi $> 9000 \text{ km}^2$	9
Televiziya yayımı (DVB-T) üzrə:	
• Xidmət sahəsi $\leq 200 \text{ km}^2$	1,5
• Xidmət sahəsi $> 200 \text{ km}^2$, $\leq 800 \text{ km}^2$	2
• Xidmət sahəsi $> 800 \text{ km}^2$, $\leq 2500 \text{ km}^2$	2,5
• Xidmət sahəsi $> 2500 \text{ km}^2$, $\leq 4000 \text{ km}^2$	4,5
• Xidmət sahəsi $> 4000 \text{ km}^2$	6
Radio yayımı (QD və OD) üzrə:	
• REV-in gücü $\leq 10000 \text{ Vt}$	1 000
• REV-in gücü $> 10000 \text{ Vt}$	1 200
Efir kabel TV yayımı üzrə:	7
RRX (nöqtə-nöqtə)	1
Səyyar radiorabitə şəbəkəsində radiostansiyaların (UQD) və repitorların bir coğrafi zona üzrə toplam gücünə görə:	
• Gücü ($P \leq 100 \text{ Vt}$)	1
• Gücü ($100 \text{ Vt} < P \leq 1000 \text{ Vt}$)	2
• Gücü ($P > 1000 \text{ Vt}$)	3
Səyyar radiorabitə şəbəkəsində radiostansiyaların (QD və OD) bir coğrafi zona üzrə toplam gücünə görə:	
• Gücü ($P \leq 100 \text{ Vt}$)	10
• Gücü ($100 \text{ Vt} < P \leq 1000 \text{ Vt}$)	20
• Gücü ($P > 1000 \text{ Vt}$)	30
Ümumistifadəli simsiz telefon rabitə sistemi (CDMA)	1
Trank radiorabitə sistemi	7
Simsiz radiorabitə sistemi (Wi-Fi)	1
Genişzolaqlı radiorabitə sistemi (sabit LTE, Wi-MAX)	1

Simsiz telefon sistemləri (WLL, DECT)	1
Yerüstü peyk stansiyası (TV Uplink, SCPC, VSAT-HUB, VSAT-abunəçi, respublikadaxili yerüstü peyk şəbəkəsinin abonəçi terminalları, səyyar peyk rabitəsi terminalları və s.)	1
Mobil peyk telefonları	1
Radionaviqasiya sistemi gücə görə:	
• Gücü ($P \leq 100\text{Vt}$)	2
• Gücü ($100\text{Vt} < P \leq 1000\text{Vt}$)	3
• Gücü ($P > 1000\text{Vt}$)	5
Radiohəvəskarlar	100

Əlavə 12

Radiotezliklərə köklənmiş REV-lərin texnologiyasını nəzərə alan əmsal (M7)

Texnologiyanın adı	Əmsalın dəyəri
Radio yayımı (OD, QD, FM və T-DAB)	2
Televiziya yayımı (DVB-T)	2
Efir kabel TV yayımı	2,2
Radiorele xətləri (RRX)	2,2
Səyyar radiorabitə şəbəkəsi –radiostansiya (UQD, QD və OD) (PMR 446 səyyar radiorabitə şəbəkəsi istisna olmaqla)	2,2
PMR 446 səyyar radiorabitə şəbəkəsi	1,5
Trank radiorabitə sistemi	2,3
Ümumistifadəli simsiz telefon rabitə sistemi (CDMA)	2,5
Simsiz radiorabitə sistemi (Wi-Fi - 2,4 QHs)	2,1
Simsiz radiorabitə sistemi (Wi-Fi - 5 QHs)	2,5
Genişzolaqlı radiorabitə sistemi (sabit LTE, Wi-MAX)	2,5
Simsiz telefon sistemi (WLL, DECT)	2,5
Yerüstü peyk stansiyaları (TV Uplink, SCPC, VSAT-HUB, VSAT-abunəçi, respublikadaxili yerüstü peyk şəbəkəsinin abonəçi stansiyaları, səyyar peyk rabitəsi terminalları və s.)	2,5
Mobil peyk telefonu	1,5
Radionaviqasiya sistemi	0,8
Radiohəvəskarlar	0,4